

Konferencija Promocija transparentnosti i integriteta u MENA regiji

UDK 35.072.7(047)
342.736(047)

U organizaciji Ureda Ujedinjenih naroda za borbu protiv zlouporabe droga i kriminaliteta (*UN Office for Drugs and Crime, UNODOC*) u Tunisu je 13. i 14. lipnja 2014. održana regionalna radionica o pristupu informacijama (*Access to Information Regional Workshop*) pod nazivom *Promoting Transparency and Integrity in the MENA Region*.

Organizator radionice bio je regionalni ured UNODOC-a sa sjedištem u Egiptu. Radionica je bila namijenjena zemljama Bliskog istoka i sjeverne Afrike (*Middle East and North Africa, MENA*) okupila je predstavnike vlada i institucija zaduženih za pristup informacijama Maroka, Tunisa, Libije, Egipta, Jordana, Libanona, Iraka, Jemena, Saudijske Arabije, Bahreina, Kuvajta i Palestine. Okvir radionice predstavlja Konvencija UN-a za borbu protiv korupcije kao međunarodni pravno obvezujući i sustavni antikorupcijski instrument koji priznaje pravo na pristup informacijama u svojim čl. 10. i 13. Navedene odredbe obvezuju države potpisnice Konvencije da poduzmu nužne mjere kako bi predstavnici javnosti – građani i civilno društvo – imali pristup informacijama o organizaciji, funkcioniranju i procesu odlučivanja javne uprave.

Radionica je održana u okviru antikorupcijskog programa koji provodi UNODOC za zemlje MENA regije, sa svrhom rasprave o procesu donošenja i primjene zakona o pristupu informacijama, analize međunarodnih standarda u tom području te razmjene iskustava, kako međusobnog tako i sa zemljama koje već neko vrijeme primjenjuju propise o pristupu informacijama. Osnovni rezultat radionice bio je usmjeren na utvrđivanje najboljih i najpogodnijih pravnih i institucionalnih rješenja za povećanje transparentnosti, koja se smatra osnovnim sredstvom za borbu protiv korupcije. U tom smislu radionica se bavila opsegom propisa o pristu-

pu informacijama, ograničenjima pristupa, postupcima i institucionalnim mehanizmima za osiguravanje pristupa informacijama, a osobito relevantnim institucijama za zaštitu i promociju prava na pristup informacijama te kontrolom odlučivanja kroz neovisna tijela i sudove.

Radionica se odvijala na interaktivan način, kroz plenarne sjednice i radionice u manjim grupama radi razmatranja pojedinih pitanja. Radionicu su vodili Zorana Markovic i Jonathan Agar, savjetnici za borbu protiv korupcije UNODC-a, profesorica Helen Fenwick (Law School, Durham University, UK), Anamarija Musa, povjerenica za informiranje Republike Hrvatske, te Rayna Stamboliyska iz međunarodne organizacije civilnog društva koja se bavi transparentnošću Open Knowledge

Specifičnost MENA regije u odnosu na provedbu antikorupcijskih programa, a ujedno i regulacije prava na pristup informacijama kako bi se povećala transparentnost rada tijela javne vlasti, jest u činjenici da je samo manji broj zemalja podržao takve inicijative, a samo nekoliko zemalja je donijelo zakon kojim se uređuje način ostvarivanja prava na pristup informacijama. Ujedno su tri zemlje u recentnim ustavnim reformama postavile pravo na pristup informacijama kao jedan od prioriteta (Maroko, Tunis, Egipat). Za razliku od demokratskih europskih zemalja u kojima transparentnost i pravo na pristup informacijama predstavljaju ključne elemente europskog upravnog prostora poduprtog europskim propisima i konvencijama Vijeća Europe, a ujedno su i dio novije upravne tradicije, zemlje MENA regije nemaju podjednake poticaje za ostvarivanje transparentnosti te se istovremeno nalaze u procesu tranzicije prema demokratskim državama. Očekivanja građana su bitno manja, a naponi udruga civilnog društva primarno su usmjereni na postizanje odgovarajućih standarda temeljnih ljudskih prava. Tako i propisi koje donose ne usvajaju u dovoljnoj mjeri međunarodne standarde niti omogućavaju efikasne procedure i institucionalnu zaštitu prava na pristup informaciji. U tom smislu adekvatna regulacija kao i efikasna implementacija propisa i dalje su izazov u tim zemljama, a osobito su ograničavajuće prakse koje se odnose na upravljanje zapisima i uredsko poslovanje, nisku razinu proaktivne objave, slabe nadzorne mehanizme te slaba očekivanja i svijest građana.

*Anamarija Musa**

* Dr. sc. Anamarija Musa, docentica na Katedri za upravnu znanost Pravnog fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, povjerenica za informiranje Republike Hrvatske (assistant professor at the Chair of Administrative Science, Faculty of Law, University of Zagreb, and Information Commissioner of the Republic of Croatia, e-mail: amusa@pravo.hr)